

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Tržaški komunisti se obvezujejo, da bodo nadaljevali v parlamentu, v deželnem, pokrajinskem svetu in v občinskih svetih odločno borbo za odpravo delitve Slovencev, ki žive v Italiji; na tri razilčne kategorije; nadaljevali borbo za enakopravnost slovenskega jezika v vseh inštancah; za ureditev šolskega vprašanja povsod, kjer žive Slovenci; za popolno enakopravnost Slovencev na gospodarskem in na vseh ostalih področjih ter za izenačenje slovenskih kulturnih ustanov s podobnimi italijanskimi ustanovami.»

Pravice Slovencev in krajevnostane

Načelno vprašanje

Vprašanje uveljavljanja slovenskega jezika v deželni svet ter v tržaškem pokrajinskem in občinskem svetu je ponovno v ospredju na političnem torišču.

Kot smo že poročali se je o tem vprašanju začelo najprej govoriti v deželnem svetu in sicer med razpravo o novem pravilniku. Svetovalec dr. Škerk je predložil zahtevo, naj bi slovenski svetovalci govorili v svojem materinem jeziku na sejah omenjenega sveta. To zahtevo so podprli vsi svetovalci KPI in tudi socialisti; demokristjani, republikanec in desničarji pa so se postavili kompaktno po robu. Naš svetovalec tov. Karel Šiško je v diskusiji med drugim podčrtal, da je vprašanje slovenskega jezika v deželnem svetu načelna značaja in da predstavlja predpogoji za kulturno obcevanje med ljudmi in skupnostmi. Opozoril je tudi na dejstvo, da nekateri zakoni, ki se danes veljajo, niso niti v skladu z načeli republiške ustave, niti z dinamično stvarnostjo sodobne in napredne družbe. Ne moremo ostati pri zakonih, ki so predvidevali in negirali demokracijo. Glede slovenskega jezika ne smemo ostati na določenih ozkih pojmovanjih in interpretacijah, ki čeprav prihajajo s strani ustavnega sodišča, so le izraz statičnega starokopitnega in v bistvu konservativnega pojmovanja o pravicah posameznikov in skupnosti. Naša skupina — je dejal dr. Šiško — ne postavlja niti vprašanja oportunistične uvedbe slovenskega jezika v poslovanje deželnega sveta, saj bi to pomenilo zmanjšati pomen te zahteve. Za našo skupino je vprašanje načelno - političnega značaja. Tolikokrat je bilo obljubljeno s strani večine, da bo pristopila h konkretnemu reševanju zahtev Slovencev. No, sedaj je tu prilika, preizkusni kamen teh obljub.

Tov. Sema je v svojem govoru med drugim podčrtal, da je uporaba slovenskega jezika v deželnem svetu tudi način, kako naj se povzročijo krivice, ki jih je povzročil fašizem Slovencev. Za to zahtevo morajo biti vsi Italijani, ki se sklicujejo na načela demokracije in verjamejo v demokracijo....

Doslednost!

«... Socialisti so v deželnem svetu, dosledno vsem svojim izročilom, svoji liniji in zvestobi demokraciji načelom glasovali za predloge, po katerem naj bi slovenski svetovalci lahko govorili in vlagali tudi vprašanja in druge pismene vloge v slovenščini.... S tem so socialisti v deželnem svetu zavzeli jasno in premočrno stališče....»

Vsekakor je šlo za važno načelno vprašanje, ki pa je bilo seveda prav tako važno tudi v pokrajinskem svetu. (Ta se sestaja iz nekaj ur kasneje kot deželni svet. Op. uredn.) Zakaj so se tu socialisti vzdržali pri glasovanju o prednostnem predlogu komunista Dušana Furlana, ki je zahteval v skladu z načeli republiške ustave in spomenice o soglasju, da se pokrajinskim svetovalcem slovenskega jezika v izvajanju njihove dejavnosti zagotovi pravica do rabe materinega jezika? Torej dvoje vrst mer in uteži. Toda doslednost zahteva, da se povsod zagovarjajo in branijo enaka in ista načela, ki so bila vedno odlika za socialistično gibanje.

Dokumentacija za današnji in jutrišnji dan

Predlog komunistov

V tržaškem pokrajinskem svetu je v imenu komunistične skupine tovariš Dušan Furlan postavil naslednji prednostni predlog:

«Skladno z duhom republiške ustave ter določil Spomenice o soglasju in da bi se praktično pristopilo, oziroma prispevalo k rešitvi vprašanj, zadevajajočih polno enakopravnost pravic med Italijani in Slovenci, zahtevam v imenu svoje skupine, da se pokrajinskim svetovalcem slovenskega jezika v izvajanju njihove dejavnosti zagotovi pravica do rabe materinega jezika. Predlagam, zato, da se od strani pokrajinskega upravnega osebja poskrbi za ustrezne prevode njihovih ustnih in pisanih posegov, da bi tako lahko opravljali svoje dolžnosti v prid rednega ter demokratičnega poslovanja pokrajinskega sveta, kot se to že dogaja v nekaterih drugih izvoljenih krajevnih svetih.»

Predlog, ki ga je v imenu skupine KPI predložil tov. Furlan, je bil zavrnjen. Zanj sta poleg komunistov glasovala predstavnik liste Slovenske skupnosti in predstavnik independentističnega gibanja. Socialisti so se glasovanja vzdržali. Načelnik njihove skupine Apih je dejal, da «obstoječi zakoni ne dopuščajo slovenščine v izvoljenih telesih».

Podobno kot v pokrajinskem svetu se je zgodilo tudi v tržaškem občinskem svetu. Tudi tam so demokristjani in združena desnica glasovali proti slovenščini, socialisti pa so se glasovanja vzdržali. Veliko začudenje je povzročilo dejstvo, da se je glasovanja o tem tako važnem vprašanju vzdržal tudi Dušan Hreščak, t. j. edini Slovenec, izvoljen na listi PSU.

In med temi osnovnimi načeli je tudi obramba pravic narodnih manjšin, ne glede na njihovo število in kraj bivanja....

Naj omenimo še zelo trdno utemeljitev pokrajinskega svetovaleca PSU prof. Apiha, da je pač treba upoštevati zakone. V primerih deželnega sveta pri nas, pokrajinskih svetov ter številnih občinskih svetov, skoraj povsem slovenskih, vseh treh pokrajin (Dolina, Repentabor, Zgonik, Doberdob, Sovodnje, Števerjan in mnogih občin v videmski pokrajini) in narodnostno mešanih (Milje, Trst, Nabrežina, Gorica itd.) pa postaja takšno stališče nezdružljivo in celo nevarno. Nevarno namreč zato, da se slovenskim svetovalcem odvzame pravica rabe njihovega materinega jezika na sejah svetov; pravica, ki jo (v podeželskih občinah. Op. uredn.) uživa že vsa leta po zmagi nad fašizmom. Te pravice se poslužujejo celo občinski svetovalci mnogih slovenskih občin videmske pokrajine....

Sicer pa ni rečeno, da so vsi

zakoni tudi zakoniti, saj je marsikateri navzkriž z duhom in črko ustave, kateri morajo biti zvesti vsi. Poleg tega, kje bi bili dandanašnji, če bi se socialisti vedno ozirali na 'zakonitost' in ne šli, kot so storili, raje v borbo za svobodo in pravice delovnega ljudstva in vseh državljanov sploh. Zakoni, ki prepovedujejo rabo slovenščine na sodiščih in v raznih uradih so namreč še iz 'žalostnega dvajsetletja'...

PRIMORSKI DNEVNIK
(26. januarja 1967)

Slovenskemu jeziku še vedno zaprta pot

«Ponovno je propadel poizkus predstavnikov slovenske narodnostne skupine, da bi se slovenščina uveljavila tudi pri razpravah v deželnem in pokrajinskem svetu. Odbita je bila pobuda deželnega svetovaleca dr. Škerka, da bi deželni svetovalci lahko govorili slovenski... Med glasovanjem ni bil prisoten predsednik deželnega sveta dr. de Rinaldini, glasovalo je 55 svetovalcev, od teh 34 proti (krščanski demokristjani, republikanec, neofašisti in liberalci), za pa 21 (socialisti, komunisti in pristaš PSIUP). Poleg dr. Škerka so se za njegov predlog zavzeli dr. Šiško in prof. Sema, pristala komunistične stranke, in Bettoli v imenu PSIUP. Krščanski

demokrat Mizzau je svoje negativno stališče v imenu krščanskih demokratov utemeljil z navedbo, da deželni statut ne predvideva rabe slovenskega jezika, kakor je n. pr. dovoljena raba nemškega jezika v deželnem svetu Tridentinsko-Gornje Poadižje. Tudi ustavno sodišče se je v tem pogledu izreklo podobno. Zato ni mogoče spremeniti poslovnika, tako, da bi bila dovoljena uporaba slovenskega jezika...

V pokrajinskem svetu je propadel predlog komunističnega svetovaleca Dušana Furlana, da se slovenskim svetovalcem prizna pravica, da govorijo v pokrajinskem svetu slovenski in da uporabljajo slovenščino tudi pri vseh posegih. Svoj govor je začel Furlan v slovenščini, a ker je bil z medklaci prekinjen, je nato utemeljil svoj predlog v italijanščini. Proti njegovemu predlogu so glasovali krščanski demokristjani, liberalci in neofašisti, zanj pa komunisti, pristaš Slovenske skupnosti in independentistična svetovalka. Socialisti so se glasovanja vzdržali; njihov svetovalec Apih je naglasil, da v okviru sedanje zakonodaje ni možno ustreči želji slovenskih svetovalcev, da bi govorili v svojem materinem jeziku....

GOSPODARSTVO
(27. januarja 1967)

Nepotrebna zagata

«Zadnje čase se je v političnem življenju zvezi s Slovenci nekaj zganilo. Zopet so namreč javno razpravljali o uporabi slovenščine v javnih izvoljenih telesih; v deželi, pokrajini in občini. Pri tem so prišla do izraza različna stališča....»

Pri tem gre za tako imenovano 'dvojezičnost', s katero plašijo italijanske someščane, ki se je boje tudi zato, ker se težko priuče našega jezika, česar pa danes nihče ne terja od njih. Zato jih plašijo z dvojezičnostjo predvsem misovci in liberalci, ki znajo biti tako neokusni in provincialni, da se norčujejo iz enega naših bistvenih življenjskih vprašanj. V resnici gre za vprašanje naše naravne pravice, ki ga je treba rešiti, saj bi bilo to tudi dokaz demokratične zrelosti, naprednosti in človečnosti, in če mislimo na Krščansko demokracijo, tudi doslednosti krščanskim načelom.

To vprašanje je prišlo najprej v ospredje v deželnem svetu. Dr. Škerk je v odboru za pravilnik deželnega sveta postavil zahtevo, naj bi smeli svetovalci slovenske narodnosti govoriti v svojem materinem jeziku, ter predložiti v slovenščini tudi vprašanja in pismene vloge....

Do te zahteve so zavzeli pozitivno stališče komunisti, socialisti in svetovalec PSIUP, ker so zagovarjali dosledna demokratična in človečanska stališča. Nihče se ni pri tem čudil, da so odločno nasprotovali temu misovci in liberalci. Toda od demokristjanov bi smeli pričakovati ne le zaradi Kristusovih naukov in besed sv. Pavla o učenju v vseh jezikih, marveč vsaj zaradi enciklike dobrega papeža Janeza XXIII. 'Pacem in terris'. Toda demokristjani so posebna zvrst politikov, pri katerih nikoli ne veš, kaj bodo izbrali in za kaj se bodo odločili, ker so mojstri kazuistike in so prava zmes raznih struj in stremeljenj, a se enotno postavijo kot nekaj zid proti vsemu, kar je

v nasprotju z njihovim strankarskim 'patriotizmom'.

V našem poročilu o seji deželnega sveta smo že poudarili globoko človečansko stališče, ki ga je izrazil komunist Šiško, ki je obravnaval to stališče s širokega stališča zgodovinarja, ki ve, kako veliko zla so prinesla razna omejena in ozkosrčna stališča ljudi in strank, katere mislijo samo na vsakodnevno taktiko in ne znajo gledati v prihodnost.

Do tega stališča so zavzeli širokogrudno stališče tudi socialisti, katerih glasnik je bil njihov skupinski vodja Moro. Ta je sicer poudaril, da gre le za en člen dolge verige, ki ji pravimo priznanje pra-

Potrebni so novi odnosi

Načelnik komunistične skupine v tržaškem občinskem svetu tov. A. Cuffaro je na drugi seji sveta, dne 27. januarja med drugim poudaril:

«... Obstaja resno vprašanje slovenske manjšine. Kako je sploh mogoče danes govoriti, da se levi center zavzema za spoštovanje pravic slovenske manjšine, če so se stranke, ki ga sestavljajo prav pri glasovanju o zahtevi po slovenskem prevajalcu v občinskem svetu razbile na tri dele. Kako je mogoče pričakovati, da bo ta koalicija še naprej upravljala občino, če ne zna zavzeti enotno in pravično stališče prav glede tega tako važnega vprašanja. Tudi v občinskem svetu bi se morali spremeniti odnosi med večino in opozicijo, ter ustvariti široka enotnost vseh demokratskih in delavskih sil, Italijanov in Slovencev....»

vic slovenske narodne skupnosti v Italiji, katere so zapisane v ustavi, potrjene z mednarodnimi pogodbami in londonskim memorandumom ter, čeprav nalašč nejasno in megljeno tudi v členu 3 deželnega statuta. In socialist Moro je pravilno poudaril, da mora služiti glas socialistov kot pritisk na parlament in vlado, da se končno zganeta in uresniči ustavo in vse druge obveznosti, ki jih je sprejela italijanska država ne glede na to, ali jih je parlament odobril, kot je primer spomenice o soglasju. Dalje je dejal, da bi morala vlada in parlament tudi jasno določiti, kakšne so njune pristojnosti in kaj sme o tem odločati dežela....

Tako je torej bilo v deželnem svetu. In to pozitivno stališče socialistov smo še posebno poudarili, ker nas veseli, da se vsaj ena vladna stranka zaveda poslanstva, ki pritiče demokratičnemu delu italijanskega ljudstva, saj bi bila širokosrčnost do narodnih manjšin italijanski kulturi in omiki le v čast tudi zato, ker predstavljajo manjšine v državi pestro raznolikost in kulturno obogatitev, česar se na primer dobro zavedajo v Švici.

A kar nas je veliko razočaralo, je ravnanje socialistov v pokrajinskem in občinskem svetu. Zakaj dvoje mer in uteži? Zakaj se mora izroditi pošteno načelno stališče v taktiziranje? Kako je to mogoče? Zdravi pameti se takšno ravnanje upira; kot da bi nalašč hoteli uničevati veliko dobroto, to je načelnost in doslednost, ki je bila vedno odlika socialističnega gibanja, za kateri je dalo tudi velike žrtve; kot da bi hoteli razmetavati s kapitalom, ki so ga kot čebele zbrala prejšnja pokolenja. V pokrajinskem in občinskem svetu so 'lali komunisti predlog, naj se prizna slovenskim svetovalcem pravica do uporabe njihovega materinega jezika. V začudenje vse javnosti, slovenski in demokratični sploh, so se socialisti v obeh izvoljenih upravnih telesih vzdržali pri glasovanju. Zakaj? Ali je med deželo in pokrajino in občino kakšna razlika?

Kar najbolj prizadene pa je to, da so se zagovarjali na neke zakone, to je na zakone, ki jih je sprejel fašizem v težnji, da nas izbriše. To je v nasprotju z vso revolucionarno socialistično prakso....

To sklicevanje na fašistične zakone je razumljivo za misovce in do neke mere za liberalce, ki niso več liberalci, ter za desničarske demokristjane, ki so pravzaprav ussedlina preteklosti. Ampak za vsakega socialistu bi morala biti takšna zakonitost res kos papirja, ki bi moral že zdavnaj trohneti v smeteh.

Če pa so socialisti menili, da bi v občinskem in pokrajinskem svetu z doslednim stališčem razbili levo sredino, bi morali vsaj odkrito povedati, ne pa zavijati to v fraze o zakonitosti, ki ni zakonitost, kajti zakonito je le to, kar je v duhu ustave, sadu odporniškega gibanja in ne kontinuiteta iz dobe fašizma....»

NEDELJSKI
PRIMORSKI DNEVNIK
(29. januarja 1967)

Krščanska demokracija proti uporabi slovenščine

Zastopnik SS Saša Rudolf je v svoji izjavi na prvi seji pokrajinskega sveta med drugim dejal:

«Hrupni protesti desničarjev pro-

Goriška pokrajina

Bonomianci proti demokraciji

Demokristjanska desnica, h kateri sodijo tudi tako imenovani bonomianci, si na najrazličnejše načine prizadeva za to, da bi zatrla sleherno resnično demokratično kal tudi v demokratičnih ustanovah. Politična linije te desnice — in torej tudi bonomiancev — postaja čedalje bolj jasna. In prav ta desnica z bonomianci vred smatra za svoj fevd kmetijske konzorcije in kmečke bolniške blagajne.

Zaradi tega se pred vso demokratično javnost in ne samo pred kmetovalce postavlja naloga preprečiti to teptanje demokratičnih načel, ki ga nenehno izvajajo bonomianci. Tega se morajo zavedati predvsem kmetje sami, ki morajo postati protagonisti volitev za obnovo občinskih bolniških blagajn.

V goriški pokrajini ima bolniška blagajna več sto milijonov dolgov, kar že sedaj otežkoča zdravniško nego kmetovalcem in obstoja nevarnost, da bi zaradi take politike bonomiancev kmetje ostali še brez te zdravniške oskrbe, ki je že itak pomanjkljiva in zaostaja za ono, ki jo uživajo druge kategorije delavcev.

Že sedaj so se začeli po vaseh pojavljati «sli» bonomiancev, ki hočejo na razne načine dobiti zase pooblastilo (delega). Kmetje naj ne izročajo teh pooblastil osebam, ki jih ne poznajo še toliko manj pa osebam, ki ne morajo dati nobenega zagotovila glede spoštovanja demokratičnih načel.

Glas kmetov ob prihodnjih volitvah za občinsko bolniško blagajno naj bo glas proti desnici KD in bonomiancev, ki smatrajo kmete za drugorazredne državljane. Danes je tudi v Italiji možno, da bi bili tudi naši kmetje deležni sodobne zdravniške nege kot obstoja že v nekaterih evropskih državah. Zato pa je potrebno, da se odreče glas ljudem in listam bonomijevega fevda in da se podpre ljudi in liste, ki se borijo za enakopravnost kmeta.

Športno igrišče v Doberdobu

Doberdobska občinska uprava se že več let trudi, da bi ugodila tudi želji in potrebam mladine. Že v prejšnji upravni dobi je v ta namen dobila teren, ki naj bi prišel v posest za zgraditev nogometnega igrišča. Občina pa ni imela na razpolago dovolj sredstev, zato se je trudila, da bi dobila posojilo od kake državne ustanove. Šele lanske leto pa je dosegla, da ji je ustanova CONI nakazala 5 milijonov in pol lir za zgraditev nogometnega igrišča. Uprava je takoj izdelala zadevni načrt, na podlagi katerega bi s to vsoto denarja izvršila samo najnujnejša dela. Ustanova CONI pa je ta načrt zavrnila z zahtevo, da mora občina popolnoma dokončati igrišče. Za doberdobsko občino pa je bilo to nemogoče, ker bi popolna ureditev igrišča zahtevala še enkrat toliko denarja kot ji ga je pripravljena dati ustanova CONI. (s vsoto, ki ga je nakazal v ta namen CONI občina se ne razpolaga op. ur.)

Zaradi tega je občinska uprava, na podlagi novega deželnega zakona za zgraditev športnih objektov, zaprosila deželo za ostalo vsoto denarja. Zaradi prizadevanja občinske uprave pa je sedaj CONI pripravljen dati občini denar tudi pod pogojem, da občina izvrši samo najnujnejša dela in ne celotno izgradnjo igrišča kot je prvotno zahteval. Omenjena ustanova je odobrila ustrezeni načrt, ko ga bodo odobrili še drugi vladni uradi, bo CONI dala občini denar in se bo takoj začelo z delom. Igrišče pa bo dokončno urejeno, ko bo občina dobila še prispevek od deželne uprave.

Tržaško ozemlje

Prešernove proslave

Letošnji Prešernov dan, ki je obnem slovenski kulturni praznik, so proslavili številna prosvetna društva in šole. Osrednja Prešernova proslava, ki jo je priredila Slovenska prosvetna zveza, je bila v tržaškem Kulturnem domu. Na njej so sodelovali številni pevski zbori, med njimi tudi nekateri, ki formalno niso vključeni v to osrednjo organizacijo in torej tudi številni pevci iz vrst Slovensko hrvaške ljudske prosvete. Omembe vredna je tudi akademija trgovskega zavoda in liceja. Zelo uspela je bila proslava, ki jo je priredilo prosvetno društvo Vesna v Križu. Tudi prosvetno društvo «Zvezda» v Podlonjerju je imelo svojo Prešernovo proslavo.

Obvestilo cvetličarjem

Pokrajinsko kmetijsko nadzornišvo v Trstu sporoča cvetličarjem, da bo do 22. februarja sprejemalo prošnje za prispevek 50% nakupne cene za nakup čebulic mečkov-gladol nizozemskega izvora.

Prošnje na kolkovanem papirju za 400 lir je treba dostaviti od 9. do 12. ure uradu v Ulici Ghega, št. 6/I (izvzemši sobote). Ob naročilu morajo cvetličarji plačati na račun 10. lir za vsako čebulico. Račun pa bodo poravnali, ko bodo prejeli čebulice. Naročitije treba najmanj 500 čebulic.

Sožalje

Sekcija KP v Podlonjerju izraža iskreno sožalje družinam Furlan in Mohorčič ob bridki izgubi tovariša Franca Furlana.

Sožalje izraža tudi uredništvo «Dela».

Prosvetni delavci SHLP izrekajo iskreno sožalje svojcem tovariša Karla Cibica s Kontovela, ki je tragično preminul zaradi prometne nezgode.

Sožalju se pridružuje tudi «Delo».

Slovensko gledališče Kulturni dom v Trstu

V mali dvorani — V soboto, 18. t. m. ob 21. uri in v nedeljo, 19. t. m. ob 16. uri

SLAWOMIR MROZEK
STRIP - TEASE IN ČAROBNA NOČ
Zadnjič!

FILIBERT BENEDETIC
NE VEDNO KAKOR LASTOVKE
drama v dveh delih
Krstna predstava

Scena, kostumi in režija: JOZE BABIC

Sodelavca pri sceni in kostumih: DEMETRIJ CEJ in ANJA DOLENČEVA

Glasba: ALEKS. VODOPIVEC
Pri predstavi sodeluje ansambel «5 FANS»

PREMIERA: V četrtek, 23. t. m. ob 21. uri (premierski abonma).

PONOVITEV: V petek, 24. t. m. ob 21. uri (abonma I. ponovitev in invalidski); v soboto, 25. t. m. ob 21. uri (sindikalni abonma); v nedeljo, 26. t. m. ob 16. uri (abonma nedeljski popoldanski in okoliški); v torek, 28. t. m. ob 20. uri (študentski abonma); v sredo, 1. marca ob 21. uri; v četrtek, 2. marca ob 21. uri; v nedeljo, 3. marca ob 16. uri.

Glasbena Matica

V torek, 21. februarja ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega doma

solistični koncert

Sodelujejo: Zlata Ognjanovič, sopran - Jože Stabej, bas - Vladimir Škerlak, violina - Marjan Lipovšek, klavir

Umazana vojna v Vietnamu

Ameriški napadalci izvajajo politiko „požiganja dežele“

Grozodejstva "umazane vojne" v Vietnamu

Ameriški strateški bombniki tipa «B-52», ki še naprej sistematično izvajajo politiko «požiganja dežele», so pretekli dni napadli z zažigalnimi bombami oporišča osvobodilnih sil severozahodno od Saigona.

Ameriško letalstvo je pojačilo tudi napade na severnovietnamsko ozemlje. V 80 napadih, v katerih je sodelovalo večje število letal, so si izbrali cilje v južnem delu DR Vietnamu.

Ameriški helikopterji, opremljeni z raketami, strojnimi in močnimi reflektorji, «preizkušajo» področje v delti reke Mekong, z nalo go, da streljajo na «vse živo, kar se giblje» v območju, kjer je gibanje ponoči prepovedano.

Funkcionarji State Departmenta so potrdili, da so ZDA «po ustreznih kanalih» navezale stike s predstavniki južnovietnamske osvobodilne fronte. Trdijo pa, da so se ti stiki omejili samo na pogovore o usodi ameriških ujetnikov. Kakor pa piše kairski «Al Gumhurija», je predstavnik misije osvobodilne fronte Južnega Vietnamu v Kairu demantiral vesti o teh stikih kot «popolnoma neresnične».

Preteklega januarja so Američani začeli široko ofenzivo proti vietnamski osvobodilni vojski v Južnem Vietnamu. Pričakovali so, da bo ta ofenziva, tudi spričo izredno velikih in najsodobnejše opremljenih vojaških sil, strla odpor partizanskih edinic. Toda njihovi načrti se niso uresničili, četudi so te operacije stale izredno dosti in četudi je škoda, ki so jo povzročili vietnamski deželi, velika. Spričo neuspeha je zavladalo tudi v ZDA veliko nezadovoljstvo.

«Zakaj se je januarska ofenziva ameriške mornariške pehote v Mekongovi delti končala s popolno porazom?» Tako je vprašal «New York Herald Tribune» in tudi takoj odgovoril na svoje vprašanje. Sami operaciji, gledano z vojaškimi očmi, ni kaj očitati. Ameriški marinci, bilo jih je 4000, so se 7. jan. vkrcali pri Kien Hou, «kot znajo samo marinci», potem pa so korakoma, z ogromnim številom oklepnih antifibijskih vozil prodirali čez močvirja. Namen te ofenzive je bil udariti po glavnini partizanskih enot v delti (vsega skupaj naj bi štele kakih 80.000 mož) in jo tudi uničiti. Toda med vso ofenzivo sploh ni prišlo do pravega spopada: enote osvobodilnega gibanja so izginile in pustile za seboj samo nekaj osamljenih ostrostrelcev. Tako je ameriškim enotam po devetih dneh ofenzive uspelo ubiti ali

ujeti le nekaj več kot ducat gverilcev. Ofenziva pa je veljala kar 16 milijonov dolarjev. Se pravi, da je vsak ubit partizan veljal ameriško državno blagajno kar kakih 9.920.000.000 lir. Ameriški novinar meni, da so se partizanske enote

Po bombnem napadu...

pravočasno umaknile zato, ker so praktično vsi vedeli, da Američani pripravljajo ofenzivo. Od 2. januarja naprej je o njej govoril ves Saigon, neki časnik na Filipinih, od koder so prišli marinci, pa je napovedal ofenzivo že decembra lani. Tridesetega decembra so nekateri novinarji vedeli že za vrsto podrobnosti o vojaški operaciji, ki naj bi jo ameriško poveljstvo pripravljalo v «največji tajnosti», neki ameriški diplomat, pa je drugega januarja zvedel za ofenzivo od «prijateljice» enega izmed marincev, ki naj bi se je udeležili. Dekle mu je namreč povedalo, da je samo, ker je njen fant na morju, nekje pred delto, in tam čaka na dan, ko se bo začela ofenziva. «Če so za ofenzivo vedela celo barska dekleta», piše ameriški novinar, «potem ni nič čudnega, da so zanj pravočasno zvedeli tudi gverilci.»

Za prepoved bakteriološkega orožja

(2. nadaljevanje in konec)

Rezultate nekaterih poizkusov so leta 1963 objavili v neki ameriški vojaški reviji. Iz objavljenega je razvidno, da je neka sku-

pina vojakov, ki je prej odlično manevrirala, po okužbi ni imela nobene povezanosti, da so vojaški odhajali eni na desno, drugi na levo, se ulegali ali odmetavali puške.

Arzenal vojnih toksidov omogoča, da se prehodno onesposobi četo za borbo (čutne motnje, težave v ocenjevanju razdalje, izguba ravnotežja, bruhanje, driska, psihične motnje, otroška euforia, prehodna dezorientacija, nezmožnost odločanja itd.)

Zdaj uporabljajo ne samo mikrobe, viruse, temveč tudi hormone, ki so zmožni uničiti rastlinske in prehranjevalne vire sovražnika. (Uporabljali so jih že v Vietnamu.)

Danes tečejo še raziskave o ku-gi, garjah, brucelozi, tularemiji, bakterijah, gripi, celo o gripi za širjenje epidemij pri sovražniku.

Lahko rečemo, da skoraj vse mikrobske bolezni proučujejo s sredstvi za njihovo raztrositev, razširjenje z umetno meglo ali s pošiljanjem žuželk, ki prenašajo klice.

Cilji, pa bi bili važni centri, industrijski kompleksi, črede, prehranbeni skladišča. Ta grožnja bi rodila nemir in paniko. V zadnjih desetih letih so odkrili okrog 90 novih virusov. Poleg tega se raziskovalci trudijo, da bi se zmanjšali naravno obrambo organizma proti okužbi s tem, da znižujejo imun odpor organizma.

Priprava tega strašnega orožja, ki malo stane, ki se lahko prevaža in maskira, je tako uničevalna za ljudi, je toliko večja grožnja, ker nevarnost ni znana. Nujno je bilo posvariti javno mnenje pred to strašno nevarnostjo.

Znanstveniki, ki poznajo strašno moč tega orožja, so že budni; ameriški znanstveniki so poslali predsedniku Johnsonu poziv proti uporabi bakteriološkega orožja.

Na kongresu mikrobiologije v Moskvi, kjer je bilo zbranih kakih 5000 udeležencev (julija 1966) je Nobelov nagrajenec prof. Lvov izrekel poziv, naj se vsi mikrobiologi sveta združijo proti bakteriološki vojni. Res je zelo važno, da vsi ti znanstveniki, zavedajoč se nevarnosti, opozorijo nanjo javno mnenje, vendar mora celotno javno mnenje vzeti obrambo v svoje roke.

To zadeva vse nas, kajti vsi smo ogroženi, zato si moramo vsi prizadevati, da vržemo našo tehtnico, da izsilimo za vselej odpravo tega strahovitega orožja. Cilj tega sestavka je bil, pokazati na nevarnost, opozoriti javno mnenje na pretečo nevarnost, da bo delovalo za prepoved vsega orožja za masovno uničevanje, za splošno in nadzorovano razorožitev in končno za mir v svetu, za začetek pa z ustavitvijo vojne tam, kjer je zaradi ameriških imperialistov, v Vietnamu!

D E L O

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

List izhaja dvakrat na mesec

Celoletna naročnina 1000 lir

Direktor Marija Bernetič

Odgovorni urednik

Anton Mirko Kapelj

Uredništvo in uprava:

Trst - Ul. Capitolina 3 - Telef.

44046; 44047

Tisk: Tip. Riva - Trst - Ul.

Torrebianca 12